

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudkyní JUDr. Hanou Suchánkovou ve věci

žalobce: **JUDr. S. D., Ph.D. LL.M.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený Mgr. Bořivojem Líbalem, advokátem
sídlem Pobřežní 394/12, 186 00 Praha 8

Proti

žalovaným: **1. Ing. J. K.**, narozený xxx
bytem xxx
2. Mgr. L. K., narozená xxx
bytem xxx
oba zastoupeni advokátem Mgr. Vojtěchem Faltusem
sídlem Jungmannova 26/15, 110 00 Praha 1

o nahrazení projevu vůle

takto:

- I. Zamítá se žaloba**, kterou se žalobce domáhá nahrazení projevu vůle žalovaných uzavřít mezi žalobcem a žalovanými smlouvu o převodu akcií v následujícím znění:

SMLOUVA O PŘEVODU AKCIÍ

JUDr. S. D., Ph.D., LL.M., narozen xxx, bytem xxx (dále jen „Převodce“)

a

Ing. J. K., narozen xxx, bytem xxx (dále jen „Nabyvatel 1“)

a

Mgr. L. K., narozena xxx, bytem xxx (dále jen „Nabyvatel 2“)

(Nabyvatel 1 a Nabyvatel 2 dále společně jen jako „Nabyvatelé“)

(Převodce, Nabyvatel 1 a Nabyvatel 2 dále společně jen jako „Smluvní strany“)

uzavřeli níže uvedeného dne, měsíce a roku tuto smlouvu o převodu akcií (dále jen „Smlouva“)

I.

Převodce je akcionářem společnosti Sxxx xxx, xxx, xxx, Sxxx, IČO xxx, se sídlem xxx (dále jen „Společnost“). Převodce vlastní kmenové listinné akcie Společnosti na jméno, o jmenovité hodnotě každé akcie ve výši 75.195,- Kč, s číselným označením xxx, přičemž celkový podíl Převodce na základním kapitálu a hlasovacích právech ve Společnosti činí 42,5 % (dále jen „Akcí“). Celková jmenovitá hodnota Akcí činí 1.278.315 Kč.

II.

Převodce tímto převádí Akcie na Nabyvatele a Nabyvatelé od Převodce Akcie kupují a zavazují se zaplatit Převodci Kupní cenu specifikovanou níže.

III.

Kupní cena za Akcie činí [BUDE DOPLNĚNO DLE ZNALECKÉHO POSUDKU] (dále jen „Kupní cena“).

Nabyvatelé uhradí Převodci Kupní cenu do 7 dnů od uzavření této Smlouvy.

Akcí opatřené rubropisem předá Převodce Nabyvatelům do 7 dnů od zaplacení Kupní ceny.

IV.

Nabyvatelé jsou vůči Převodci zavázáni společně a nerozdílně.

Tato Smlouva byla uzavřena v souladu s českým právem a řídí se platnými právními předpisy České republiky.

Tato Smlouva byla vyhotovena a podepsána ve třech stejnopisech. Každá Smluvní strana obdrží po jednom stejnopise.

- II.** Žalobce **je povinen** zaplatit žalovanému 1. náhradu nákladů řízení ve výši 11 132 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Vojtěcha Faltuse, advokáta.
- III.** Žalobce **je povinen** zaplatit žalované 2. náhradu nákladů řízení ve výši 11 132 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Vojtěcha Faltuse, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou po žalovaných domáhal nahrazení projevu vůle k uzavření smlouvy o převodu akcií společnosti Sxxx xxx, xxx, xxx, Sxxx, IČO xxx, se sídlem xxx specifikované ve výroku I. rozsudku ve smyslu § 89 odst. 1 ZOK s odůvodněním, že žalobce je akcionářem dané společnosti, když vlastní akcie, s nimiž je spojen podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve výši 42,5 %. Zbývající akcie ve společnosti vlastnil Mgr. J. K., nar. xxx, který je dosud zapsán v obchodním rejstříku jako jediný člen představenstva společnosti. Akcie společnosti, představující podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve výši 50 %, Mgr. J. K. na počátku roku 2022 převedl na společnost Txxx Ixxx s.r.o., IČO xxxx. Žalovaný 1 je jediným společníkem společnosti Txxx Ixxx s.r.o. Akcie společnosti, představující podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve výši 7,5 %, současně převedl Mgr. K. na manželku žalovaného 1, tj. žalovanou 2. Žalovaní tak společně nakládají s podílem na hlasovacích právech ve společnosti ve výši 57,5 %. Vzhledem k tomu, že žalovaní jsou manžely, má se za to, že jsou osobami jednajícími ve shodě. Vzhledem k tomu, že jako osoby jednající ve shodě mají společně ve společnosti akcie spojené s podílem ve výši 57,5 % na hlasovacích právech, jsou osobami ovládajícími společnost.
2. Skutečnosti naplňující podmínky pro vznik práva žalobce na odkup akcií podle § 89 ZOK vymezil žalobce následovně. Členové orgánů společnosti, tj. jediný člen představenstva společnosti, Mgr. J. K., a jediný člen dozorčí rady společnosti, pan P. L., nar. xxx, porušují své zákonné povinnosti a práva žalobce. Okolnosti nasvědčují tomu, že tyto osoby záměrně poškozují společnost a vyvádí z ní majetek. Žalovaní jako akcionáři společnosti tolerují protiprávní jednání členů orgánů společnosti, fakticky ho tím aprobují a napomáhají mu. Členové orgánů společnosti porušují zákaz konkurence a zneužívají vnitřních informací ke škodě společnosti. Člen představenstva porušuje povinnost jednat s péčí řádného hospodáře a v důsledku toho se zhoršily výsledky společnosti a její hospodaření se stalo ztrátovým. Představenstvo společnosti a dozorčí rada společnosti opakovaně odmítají poskytnout žalobci informace, na které má jako akcionář právo. Žalobce opakovaně žádal představenstvo a dozorčí radu společnosti o poskytnutí informací a vysvětlení týkajících se společnosti, a to jak na valné hromadě, tak mimo valnou hromadu. Žalobce zejména žádal o objasnění netransparentního nakládání s finančními prostředky společnosti. Požadované informace nebyly žalobci nikdy poskytnuty. Akcionářům nejsou řádně předkládány k projednání a schválení účetní závěrky společnosti a společnost nezveřejnila zprávu o vztazích podle § 82 ZOK, ani zprávu neposkytla žalobci, přestože ji k tomu vyzval. Žalovaní dále jako akcionáři společnosti neschválili rozdělení zisku, aniž by pro to byl vážný důvod. Žalovaní namísto toho přijali rozhodnutí, která zvýhodnila členy orgánů společnosti a poškodila žalobce. Tímto využitím svého vlivu žalovaní popřeli právo žalobce jako akcionáře na dividendu. Společnost akcionářům nikdy za dobu své existence nevyplatila dividendu, přestože vytvořila od roku 2012 zisk ve výši přesahující 6 000 000 Kč. Žalobce opakovaně o vyplacení dividend Mgr. K. žádal, a to i v době, kdy byl jmenovaný většinovým akcionářem společnosti. Namísto toho bylo dne 19. 4. 2022 hlasy žalovaných rozhodnuto per rollam, že Mgr. K. bude vyplacena odměna ve výši 3 060 000 Kč a nadto dále 540 000 Kč za každý další rok, a dále že bude poskytnuta zápůjčka ve výši 100 000 Kč členu dozorčí rady P. L. Rozhodnutí o odměnách žalovaní přijali poté, co hospodaření společnosti za účetní období roku 2021 skončilo ztrátou ve výši 1 463 000 Kč. Rozhodnutím o odměnách bylo popřeno právo žalobce na dividendu jako základní právo akcionáře a byly jím znehodnoceny akcie žalobce ve společnosti. O vyslovení neplatnosti rozhodnutí o odměnách je v současnosti u nadepsaného soudu vedeno řízení sp.zn. 68 Cm 17/2022.
3. Podstatné zhoršení postavení žalobce ve společnosti žalobce spatřuje v tom, že společností žalobci nikdy, ani na základě účetní závěrky za rok 2021, nebyly vyplaceny dividendy a že vyplacením odměn dle rozhodnutí o odměnách byla společnost poškozena a byly znehodnoceny akcie žalobce ve společnosti. Po žalobci není možné spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval, když akcionářům není vyplácena dividendy, přestože společnost má k její výplatě zdroje, a namísto toho jsou společnou činností členů orgánů společnosti a žalovaných odčerpávány její finanční prostředky

ve prospěch výše uvedených osob, přičemž žalobce nemá možnost tomuto jednání zabránit. Žalobce z výše uvedených důvodů požádal dne 22. 3. 2023 žalované, aby od něj ovládající osoby jeho podíl odkoupily za přiměřenou cenu. Žalovaní na tuto žádost žalobce vůbec nereagovali.

4. Žalovaní ve vyjádření k žalobě neuznali žalobou uplatněný nárok, když dále uvedli, že se členové orgánů společnosti žádného protiprávního jednání nedopouštějí a žalobce ostatně svá tvrzení v tomto směru nikterak nedokládá. Žalovaní nikdy neschválili rozdělení zisku společnosti, protože jim žalobce nikdy (od roku 2022, kdy se stali akcionáři společnosti) takové rozhodnutí nebylo ke schválení předloženo. Sám žalobce se přitom rozdělení zisku ve společnosti snaží bránit, když tvrdí, že nikdy neschválil účetní závěrky společnosti a proti jejich schválení opakovaně hlasoval. Bez schválení účetních závěrek přitom není možné rozhodnout o výplatě dividend. Ostatně žalobce nikdy sám o rozdělení zisku nežádal. Historicky žalobce pouze žádal o dodatečné schválení účetních závěrek společnosti, ale na valné hromadě, která se za tímto účelem konala dne 29. 4. 2022, hlasoval proti svému návrhu. Dále žalovaní skutečně hlasovali pro přijetí rozdělení odměn, tímto rozhodnutím byla členovi statutárního orgánu přiznána v souladu se zákonem odměna za jeho 10 letou činnost pro společnost, za kterou nepobíral žádnou odměnu a dále mu stejným rozhodnutím byla schválena měsíční odměna pod úrovní průměrné měsíční mzdy. Žalovaní přitom považují za naprosto přirozené, že by lidem za jejich práci měla být vyplácena odměna. Je tedy zjevné, že žalovaní nevyužívají svého vlivu způsobem, v jehož důsledku by docházelo k podstatnému zhoršení postavení žalobce. Pokud žalobce po 10 letech fungování společnosti začal tvrdit, že nikdy neschvaloval účetní závěrky společnosti (které byly řádně zakládány do sbírky listin) a zpochybňovat činnost statutára společnosti, díky které společnost dosahovala mnohamilionových zisků, pak takové jednání vnímají žalovaní jako přinejmenším za nevhodné, ale především nechťejí být zapojováni do vzájemných sporů, které žalobce s Mgr. J. K. má. O to ostatně žalobce žádali již ve svém přípisu ze dne 11. 4. 2023 v reakci na žádost žalobce o odkup akcií.
5. Žalobce v replice konstatoval, že zhoršení postavení žalobce jako společníka společnosti je zjevné a spočívá ve snížení hodnoty jeho podílu. Vklad, který žalobce vložil při založení do společnosti, činil 1 278 315 Kč. K datu 31. 12. 2020 činil vlastní kapitál připadající na podíl žalobce částku 3 592 950 Kč, k datu 31. 12. 2021 to v důsledku ztrátového hospodaření v roce 2021 už bylo pouze 2 971 600 Kč. Následně bylo žalovanými proti vůli žalobce prosazeno rozhodnutí o odměnách pro člena představenstva společnosti, na jehož základě se vlastní kapitál společnosti připadající na žalobce do 31. 12. 2022 dále snížil na 1 518 100 Kč. Tuto částku lze považovat za minimální možnou (likvidační) hodnotu podílu žalobce ve společnosti. Navíc pokud společnost v roce 2022 opět vytvořila ztrátu, pak je snížení vlastního kapitálu a znehodnocení podílu žalobce ještě vyšší. Po žalobci nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval, neboť nejenže dochází ke znehodnocování podílu žalobce ve společnosti, ale také jsou soustavně pošlapávána základní práva žalobce jako akcionáře společnosti, a to zejména právo na informace: společnost přes opakované výzvy neposkytla žalobci zprávy o vztazích za celou dobu existence společnosti a tyto nezakládá do sbírky listin obchodního rejstříku, neposkytla žalobci v souvislosti s návrhy na přijetí rozhodnutí per rollam požadovaná vysvětlení, neposkytla žalobci požadovaná vysvětlení na valné hromadě dne 29. 4. 2022 a v rozporu s § 403 odst. 1 ZOK dosud nesvolala valnou hromadu k projednání účetní závěrky za rok 2022; právo na podíl na zisku, který společnost dosud nikdy za dobu své existence nerozdělila, přestože zisk vytvořila; právo podílet se na valné hromadě na řízení společnosti, kdy s výjimkou jedné valné hromady, svolané se na žádost žalobce jako kvalifikovaného akcionáře na den 18. 3. 2022, se dosud nikdy nekonala valná hromada společnosti. Současně uplatnění práva na odkup nepředstavuje újmu pro žalované jako ovládající osoby a je přiměřené okolnostem. Pokud totiž žalovaní odkoupili akciový podíl ve výši 57,5 % od dřívějšího majoritního akcionáře, pak dokoupení dalšího podílu za přiměřenou cenu od žalobce nemůže být tíživým zásahem do jejich právní pozice.

6. Žalovaní v duplice uvedli, že žalobcovo právo na informace nikdy porušeno nebylo. Tato výtká nemůže směřovat vůči žalovaným, kteří nevykonávají funkci statutárního orgánu ve společnosti. Žalovaní tak vůči žalobci žádnou informační / vysvětlovací povinnost nemají a v poskytování informací / vysvětlení žalobci nikterak nebrání. Žalovaní nikdy nehlasovali proti výplatě jakéhokoliv zisku. Sám žalobce svým obstrukčním jednáním výplatě zisku brání, když opakovaně hlasuje proti schválení účetních závěrek společnosti, resp. v případech jejich schválení taková rozhodnutí napadá. Bez schválených účetních závěrek přitom není možné rozhodnout o vyplacení zisku. Pokud žalobce žalovaným vytýká, že porušují žalobcovo právo podílet se na valné hromadě, tak i v tomto případě je takové tvrzení zjevně nepravdivé a bez jakékoliv souvislosti s jednáním žalovaných. Není na žalovaných, aby svolávali valnou hromadu společnosti. Za necelé dvou leté působení žalovaných ve společnosti se přitom konala jedna valná hromada a dvě hlasování per rollam. V účasti na valné hromadě žalobci bráněno nebylo, účastnil se jí. Hlasování per rollam byla uskutečněna v souladu se stanovami společnosti. V případě, kdy si to žalobce přál, byla valná hromada společnosti na základě jeho žádosti svolána s programem, který si žalobce přál, a to včetně žalobcem navrhovaných usnesení, proti jejichž přijetí nakonec hlasoval. Ani žalobce v jím svolané valné hromadě společnosti nenavrhoval jakékoliv rozdělení zisku společnosti. Bez ohledu na výše uvedené pak platí, že může-li dotčený společník dosáhnout ochrany svých práv prostřednictvím jiného institutu (žaloba na neplatnost usnesení valné hromady atd.), nebude splněna podmínka práva na odkup (podmínka, že po společníku bude možné spravedlivě požadovat, aby setrval ve společnosti a aby svá dotčená práva hájil jinými nástroji). To platí především v případě společníků s významným (nikoliv zanedbatelným) menšinovým podílem.
7. Na základě shodných tvrzení účastníků má soud za zjištěné, není-li výslovně uvedeno jinak, že žalobce je akcionářem společnosti Sxxx xxx, xxx, xxx, Sxxx, IČO xxx, se sídlem xxx (dále jen „společnost“), když vlastní akcie, s nimiž je spojen podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve výši 42,5 %. Zbývající akcie ve společnosti vlastnil Mgr. J. K., nar. xxx. Akcie společnosti, představující podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve výši 50 %, Mgr. J. K. na počátku roku 2022 převedl na společnost Txxx Ixxx s.r.o., IČO xxx. Žalovaný 1 je jediným společníkem společnosti Txxx Ixxx s.r.o. Akcie společnosti, představující podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve výši 7,5 %, současně převedl Mgr. K. na manželku žalovaného 1, tj. žalovanou 2.
8. Dne 19. 4. 2022 přijala valná hromada společnosti mimo její zasedání (per rollam) rozhodnutí o tom, že: 1. členovi představenstva společnosti, Mgr. J. K., nar. xxx bude vyplacena odměna za výkon jeho funkce za období let 2012 až 2021 (včetně) ve výši 3 060 000 Kč; 2. byla schválena smlouvu o výkonu funkce uzavřená mezi společností a Mgr. J. K. ve znění připojeném k návrhu na rozhodnutí valné hromady mimo její zasedání ze dne 28. 3. 2022; 3. bylo schváleno uzavření smlouvy o zápůjčce ve výši 100 000 Kč mezi společností a P. L., nar. xxx, ve znění připojeném k návrhu na rozhodnutí valné hromady mimo její zasedání ze dne 28. 3. 2022 (viz Oznámení akcionářům o rozhodnutích přijatých per rollam ze dne 26. 4. 2022).
9. Dopisem ze dne 28. 3. 2022 požádal žalobce p. P. L. o přezkoumání výkonu působnosti představenstva podle § 370 ZOK (viz žádost ze dne 28. 3. 2022). Na tuto jmenovaný odpověděl dne 27. 5. 2022 (viz odpověď na žádost akcionáře). Dopisem ze dne 9. 11. 2022 požádal žalobce Mgr. J. K. o zaslání zpráv o vztazích mezi jím jako ovládající osobou a společností jako ovládanou osobou podle § 82 ZOK a o poskytnutí informace o výsledku přezkoumání zprávy o vztazích dozorčí radou společnosti za jednotlivá období (viz dopis ze dne 9. 11. 2022). Dopisem ze dne 22. 3. 2023 požádal žalobce žalované o odkup podílu ve smyslu § 89 odst. 1 ZOK (viz žádost ze dne 22. 3. 2023). Žalovaní reagovali dopisem ze dne 11. 4. 2023, ve kterém nesouhlasili s tvrzeními žalobce a dále vyjádřili názor, že žalobce nemá nárok na odkup jeho podílu z důvodu uvedeného v jeho žádosti (viz reakce na žádost ze dne 22. 3. 2023).

10. Dne 29. 4. 2022 se konala valná hromada společnosti, na jejímž programu bylo schválení účetních závěrek za roky 2012 – 2020. Na valné hromadě společnosti byl následně vypuštěn bod programu schválení účetní závěrky společnosti za rok 2012, když samostatná účetní závěrka za tento rok nebyla vyhotovována, neboť došlo ke spojení s účetním obdobím roku 2013. Návrhy na schválení ostatních účetních závěrek společnosti nebyly přijaty, když proti těmto podal žalobce protest a hlasoval proti jejich přijetí.
11. Z dalších provedených důkazů již žádné podstatné skutečnosti pro posouzení věci zjištěny nebyly.
12. Po právní stránce posoudil soud věc následovně:
13. Podle § 89 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“) v případě, že ovládající osoba využívá svého vlivu v ovládané osobě způsobem, v jehož důsledku dojde k podstatnému zhoršení postavení společníků ovládané osoby nebo k jinému podstatnému poškození jejich oprávněných zájmů, a není proto možné po nich spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrvali, je každý společník, který není ovládající osobou nebo osobou jí ovládanou, oprávněn požadovat, aby od něj ovládající osoba jeho podíl odkoupila za přiměřenou cenu.
14. Podle § 89 odst. 2 ZOK právo podle odstavce 1 lze u ovládající osoby uplatnit do 1 roku ode dne, kdy se společník o podstatném zhoršení svého postavení nebo o jiném podstatném poškození svých oprávněných zájmů dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy k podstatnému zhoršení jeho postavení nebo k jinému podstatnému poškození jeho oprávněných zájmů došlo, jinak toto právo zaniká.
15. Podle § 89 odst. 3 ZOK nepředloží-li ovládající osoba bez zbytečného odkladu po uplatnění práva podle odstavce 1 společníkovi návrh na odkoupení podílu, může se společník domáhat uzavření smlouvy u soudu; rozhodnutí je co do základu přiznaného práva závazné i pro další společníky v obdobném postavení.
16. Ustanovení § 89 ZOK je jedním z pravidel upravujících právo společníka na „fair exit“. Právo domoci se ukončení účasti ve společnosti (cestou odkoupení podílů ovládající osobou) mu vzniká tehdy, jsou-li kumulativně splněny všechny zde vypočtené podmínky: 1) společnost je ovládanou osobou (§ 74 odst. 1 ZOK), 2) ovládající osoba využije svého vlivu (uplatní jej), 3) postavení společníka se podstatně zhorší nebo dojde k jinému podstatnému poškození jeho oprávněných zájmů, 4) mezi jednáním ovládající osoby (využitím vlivu) a následky uvedenými v předchozím bodu je dána příčinná souvislost a 5) po dotčeném společníku nelze spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrval.
17. Jako i v řadě jiných případů práva na „fair exit“, tj. práva ukončit za spravedlivých podmínek účast ve společnosti, je možné právo na odkup podle § 89 ZOK využít jen tehdy, je-li to přiměřené konkrétním okolnostem. V této souvislosti je třeba vzít v potaz, že právo na odkup zasahuje do právních poměrů ovládající osoby, jež je nucena převzít podíl (podíly) dotčeného společníka a vynaložit prostředky na zaplacení přiměřené ceny (§ 89 ZOK ukládá ovládající osobě smluvní přímus).
18. Princip proporcionality se v § 89 ZOK výslovně promítá v podmínkách uvedených shora v odst. 16 pod body 3 a 5. Ne každé zhoršení postavení společníka, a ne každé poškození jeho oprávněných zájmů ospravedlňuje právo na odkup; právo na odkup může vzniknout pouze tehdy, lze-li takové zhoršení či poškození považovat za podstatné. Ani tehdy, je-li zhoršení postavení společníka či poškození jeho oprávněných zájmů podstatné, nevznikne právo na odkup, není-li

naplněna poslední zákonem stanovená podmínka, podle které po společníku nelze spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrval.

19. Z řečeného vyplývá, že právo odkupu představuje krajní řešení (ultima ratio), a lze je uplatnit zpravidla až tehdy, není-li možné nápravy dosáhnout využitím jiných institutů, anebo není-li s ohledem na okolnosti konkrétního případu spravedlivě požadovat po dotčeném společníkovi, aby k ochraně svých práv využil jiných institutů.
20. Taktéž odborná literatura považuje právo odkupu za „prostředek poslední volby“ (srov. Doležil, T. in Lasák, J., Dědič, J., Pokorná, J., Čáp, Z. a kol.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 550).
21. V poměrech akciové společnosti nelze přehlížet, že postavení akcionáře a z něj plynoucí vliv na správu společnosti jsou do značné míry určeny velikostí akciového podílu, který akcionář vlastní; od něj se obvykle odvíjí jak „velikost“ řady jeho práv (počtu hlasů, podílu na zisku či jiných vlastních zdrojích atd.), tak i velikost rizika, které dotčený akcionář (s ohledem na výši své investice) nese. Rozhodování nejvyššího orgánu společnosti je založeno nikoliv na jednomyslnosti, nýbrž na dosažení (dostatečné, zákonem či stanovami určené) většiny. Je logické, že menšinový akcionář zpravidla nemůže legitimně očekávat, že (sám) prosadí svou koncepci správy společnosti, resp. svůj pohled na to, jak má valná hromada v jednotlivých případech rozhodovat. Proto např. nebude možné obvykle dovozovat, že nepřijetí jeho návrhů (samo o sobě) představuje podstatné zhoršení postavení společníka či podstatné poškození jeho oprávněných zájmů ve smyslu § 89 ZOK.
22. Může-li dotčený společník dosáhnout ochrany svých práv prostřednictvím jiného institutu, nebude zpravidla splněna poslední výše vypočtená podmínka práva na odkup (po společníku bude možné spravedlivě požadovat, aby setrval ve společnosti a aby svá dotčená práva hájil jinými nástroji). To platí především v případě společníků s významným (nikoliv zanedbatelným) menšinovým podílem (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2022, sp.zn. 27 Cdo 1395/2020).
23. K jednotlivým namítaným uplatněním vlivu žalovanými jako ovládajícími osobami v podobě tolerování protiprávního jednání členů orgánů společnosti, čímž jej mají fakticky aprobovat a napomáhat mu, uvádí soud následující.
24. Členové orgánů společnosti porušují zákaz konkurence a zneužívají vnitřních informací ke škodě na společnosti. Žalobce jako kvalifikovaný akcionář mohl požádat o svolání valné hromady, na které by jako program zařadil odvolání těchto členů z funkce – takto se nikdy nestalo. Žalobce taktéž mohl za společnost podat akcionářskou žalobu podle § 371 a násl. ZOK, což taktéž neučinil.
25. Člen představenstva porušuje povinnost jednat s péčí řádného hospodáře a v důsledku tohoto se zhoršily výsledky společnosti a její hospodaření se stalo ztrátovým. Žalobce jako kvalifikovaný akcionář mohl požádat o svolání valné hromady, na které by jako program zařadili odvolání těchto členů z funkce – takto se nikdy nestalo. Žalobce taktéž mohl za společnost podat akcionářskou žalobu podle § 371 a násl. ZOK, což taktéž neučinil.
26. Opakované odmítnutí poskytnutí informací představenstvem a dozorčí radou společnosti. Není povinností žalovaných jako akcionářů poskytovat žalobci informace o společnosti. Měl-li žalobce za to, že mu vysvětlení či informace nebyly poskytnuty, či byly bezdůvodně odmítnuty, mohl postupovat podle § 360 ZOK, to však neučinil.
27. Nepředkládání k projednání a schválení účetní závěrky. Účetní závěrky společnosti byly na návrh žalobce na svolání valné hromady společnosti na této VH projednány, žalobce však sám hlasoval proti jejich sválení.

28. Nezveřejnění zprávy o vztazích. Opět se nejedná o povinnost žalovaných jako akcionářů společnosti. Dle usnesení VS Praha č.j. 14 Cmo 79/2023-28 ze dne 16. 5. 2023 není-li zpráva o vztazích předložena, lze usuzovat na porušení péče řádného hospodáře členů statutárního orgánu, ledaže tito členové prokáží opak (shodně Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, komentář k § 456, marg. č. 825 3). Pokud tedy společnost zprávu o vztazích nevypracuje, třebaže tak byla povinna (§ 82 odst. 1 ZOK), může se navrhovatel v rámci ochrany svých akcionářských práv domáhat (za splnění dalších zákonem předepsaných podmínek) na podkladě § 371 an. ZOK náhrady újmy (škody) proti členu představenstva, který tuto povinnost porušil. Poskytnutí potřebných informací, které jsou obsahem nebo podkladem zprávy o vztazích, se může akcionář domáhat prostřednictvím institutu práva na vysvětlení dle § 357 an. ZOK. Práva akcionáře (včetně práva na ochranu jeho vlastnictví) při porušení povinnosti vypracovat zprávu o vztazích dle § 82 odst. 1 ZOK jsou tudíž těmito instituty proporcionálně chráněna. Ani jednoho tohoto institutu však žalobce nevyužil.

29. Neschválení rozdělení zisku. Zisk nelze rozdělit a dividendy nelze vyplatit, pokud nejsou schváleny účetní závěrky. Proti jejich schválení hlasoval sám žalobce na valné hromadě společnosti. Nadto sám žalobce nikdy o rozdělení zisku nežádal. Pokud nebyl předložen valné hromadě společnosti návrh na schválení rozdělení zisku, žalování o něm tedy ani neměli faktickou možnost hlasovat.

30. Nevyplacení dividendy (neschválení rozdělení zisku) za celou dobu trvání společnosti. Pokud žalování akcie nabyli až na začátku roku 2022, jejich vliv podle § 89 ZOK lze vztáhnout až od tohoto okamžiku, nikoliv předtím. Taktéž by v tomto případě nebyly dodrženy lhůty stanovené v § 89 odst. 2 ZOK.

31. Přijetí rozhodnutí valné hromady společnosti mimo její zasedání (per rollam) dne 19. 4. 2022 o vyplacení odměny Mgr. K. a poskytnutí zápujčky členu dozorčí rady P. L. Toto rozhodnutí bylo napadeno návrhem na vyslovení neplatnosti valné hromady. Rozhodnutí valné hromady o tom, že zisk nebude rozdělen, prosazené hlasy ovládající osoby (či osob jí ovládaných), pro které nejsou žádné důležité (ospravedlnitelné) důvody, odporuje zákonu a představuje zásah do práv (menšinových) akcionářů. Jak se podává z R 9/2020 (a judikatury v něm citované), dotčení akcionáři se mohou proti takovému jednání bránit návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o (ne)rozdělení zisku podle § 428 ZOK a návrhem na přiznání přiměřeného zadostiučinění podle § 430 odst. 2 ZOK. V řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady by pak soud posuzoval, zda je rozhodnutí o (ne)rozdělení zisku v souladu se zákonem a stanovami. Teprve v situaci, kdy by valná hromada opakovaně rozhodovala (vahou hlasů ovládající osoby, popř. osob jí ovládaných) o (ne)rozdělení zisku v rozporu se zákonem a stanovami, a kdy by bylo zjevné, že institut upravený v § 428 a § 430 odst. 2 ZOK nevede v poměrech konkrétní společnosti k dostatečné ochraně práv menšinových akcionářů, mohla by taková skutečnost představovat podstatné poškození práv akcionáře ve smyslu § 89 ZOK, odůvodňující postup podle označeného ustanovení. Doposud nebyla vyslovena neplatnost těchto rozhodnutí, je tedy třeba vycházet z toho, že napadená rozhodnutí jsou platná (jejich neplanost soud doposud nevyslovil) a nepředstavují samy o sobě zásah do postavení žalobce či jeho oprávněných zájmů, jenž by odůvodňoval postup dle § 89 ZOK.

32. Právo podílet se na valné hromadě na řízení společnosti. Není povinností žalovaných svolávat valnou hromadu společnosti.

33. Nesvolání valné hromady společnosti k projednání účetní závěrky za rok 2022. Opět není povinností žalovaných svolávat valnou hromadu společnosti. Žádost o její svolání včetně zařazení

bodů programu schválení účetní závěrky společnosti za rok 2022, má oprávnění podat žalobce jako kvalifikovaný akcionář.

34. Soud tedy uzavírá, že neshledal namítaná využívání vlivu žalovaných jako ovládajících osob v ovládané společnosti opravňující žalobce požadovat po žalovaných odkup jeho podílu – akcií společnosti. Žalovaní buď na skutečnosti, které měly vést ke zhoršení postavení žalobce ve společnosti, žádný vliv neměli a mít nemohou (porušování povinností členy orgánů společnosti, odmítání poskytování informací o společnosti, nezveřejnění zprávy o vztazích či skutečnosti, které nastaly před nabytím akcií společností žalovanými), nebo k nim přispěl žalobce sám (hlasování proti přijetí rozhodnutí o schválení účetních závěrek společností za období 2013 – 2020), či žalobce mohl dosáhnout ochrany svých práv prostřednictvím jiného institutu (návrh na vyslovení neplatnosti rozhodnutí o schválení odměny Mgr. K. a poskytnutí zápůjčky p. L., což žalobce učinil, jejich neplatnost soudem doposud vyslovena nebyla, naopak Městský soud v Praze v řízení vedeném pod sp.zn. 68 Cm 17/2022 návrh dne 16. 11. 2023 zamítl; rozhodnutí zatím nenabylo právní moci).
35. S ohledem na výše uvedené skutečnosti a citovaná zákonná ustanovení proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (výrok I.).
36. Pro úplnost soud uvádí, že na jednání soudu dne 27. 10. 2023 zamítl žádost žalobce o poskytnutí lhůty pro doplnění tvrzení a označení důkazů. K tomuto postupu soud přistoupil proto, že primárním důvodem, pro který žalobce žádal o odkup svého podílu, byla rozhodnutí přijatá mimo valnou hromadu společnosti dne 19. 4. 2022, tj. vyplacení odměny Mgr. K. a poskytnutí zápůjčky p. L., jak sám uvedl v žádosti o odkup podílu ze dne 22. 3. 2023, v žalobě a v replice a taktéž na jednání soudu, kde zdůraznil, že hlavním důvodem pro podání žaloby bylo právě přijetí těchto rozhodnutí. Za tohoto stavu, když rámec tvrzeného využívání vlivu žalovanými byl po celou dobu řízení neměnný, shledal soud žádost o poskytnutí dodatečné lhůty jako účelovou, mající za cíl bezdůvodné prodlužování řízení.
37. O náhradě nákladů řízení (výrok II. a III.) bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o.s.ř., dle něhož účastník, který měl ve věci plný úspěch, přiznává soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaní 1. i 2. měli ve věci plný úspěch, proto jim soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení. To se u každého ze žalovaných jednotlivě sestává z odměny advokáta za 4 úkony právní služby (příprava a převzetí, vyjádření k žalobě ze dne 6. 6. 2023 a ze dne 20. 10. 2023 a účast na jednání soudu dne 27. 10. 2023) z tarifní hodnoty ve výši 35 000 Kč § 9 odst. 3 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) (dále jen „AT“), tj. z odměny ve výši 2 500 Kč za jeden úkon, v součtu tedy 10 000 Kč, sníženo o 20 % dle § 12 odst. 4 AT, tj. 8 000 Kč, dále z náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč za jeden úkon dle § 13 odst. 4 AT, v součtu 1 200 Kč a dále z 21% DPH v částce 1 932 Kč, celkem tedy 11 132 Kč.

Poučení

Proti rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nebudou-li povinnosti uložené tímto rozsudkem včas a řádně splněny, lze navrhnout soudní výkon rozhodnutí či exekuci.

Praha 27. října 2023

JUDr. Hana Suchánková, v.r.
soudkyně